

БУКВАР

ЗА ПЪРВИ КЛАС
на единното
средно политехническо
училище

Аа

Бб

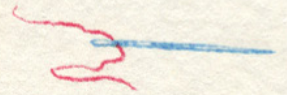
Вв

Жж

Зз

Ии

Мм

Нн

Оо

Тт

Уу

Фф

Шш

Щщ

Ъъ

Гг

Дд

Ее

йо
Панайот
Зайо

Йй

Кк

Лл

Пп

Рр

Сс

Хх

Цц

Чч

ьо
Петьо
коньо

Ьь

Юю

Яя

Асен Босев
Петър Пашов
Стойка Здравкова
Мария Ангелова
Станка Вълкова-Чурлина

БУКВАР

за първи клас
на
ЕСПУ

Държавно издателство
„Народна просвета“
София,
1986 година

Детенце хубаво,
пиленце любово!
Къде под мишница
с таз малка книжчица?

Иван Вазов

РОДИНА

СЛЪНЦЕ

БЪЛГАРИЯ

МИР

МАМА

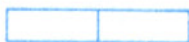
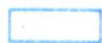

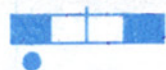

Aa

?
à

— Aaa!

ЪЪ

С А К

Ъ

С А К

С А К

С А К

С А К

С А К

— ЪЪ!

Oo

ОГОЧ

?

ao

КОС

ОСА

ООКОЛ

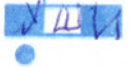
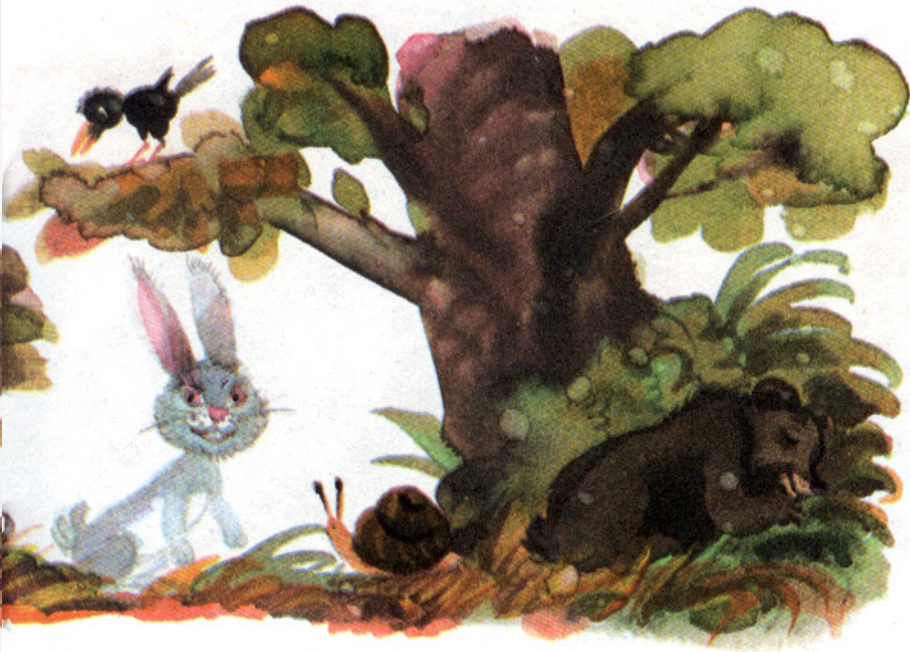
ПАЛОЧ

РОБОТ

— Ooo!

Уу

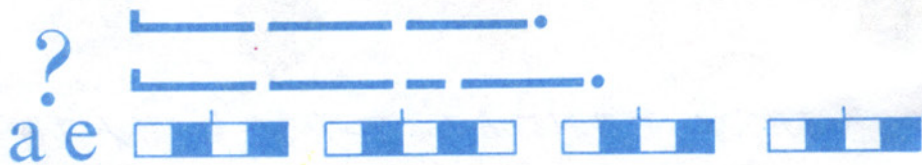
?

а у куб кубка кубика кубика кубика кубика кубика кубика

— Yyy!

Ee

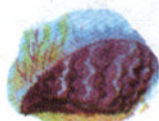
— Eee!

Ии

?
и а е

К И А

И И Г Т

— Иии!

Аа

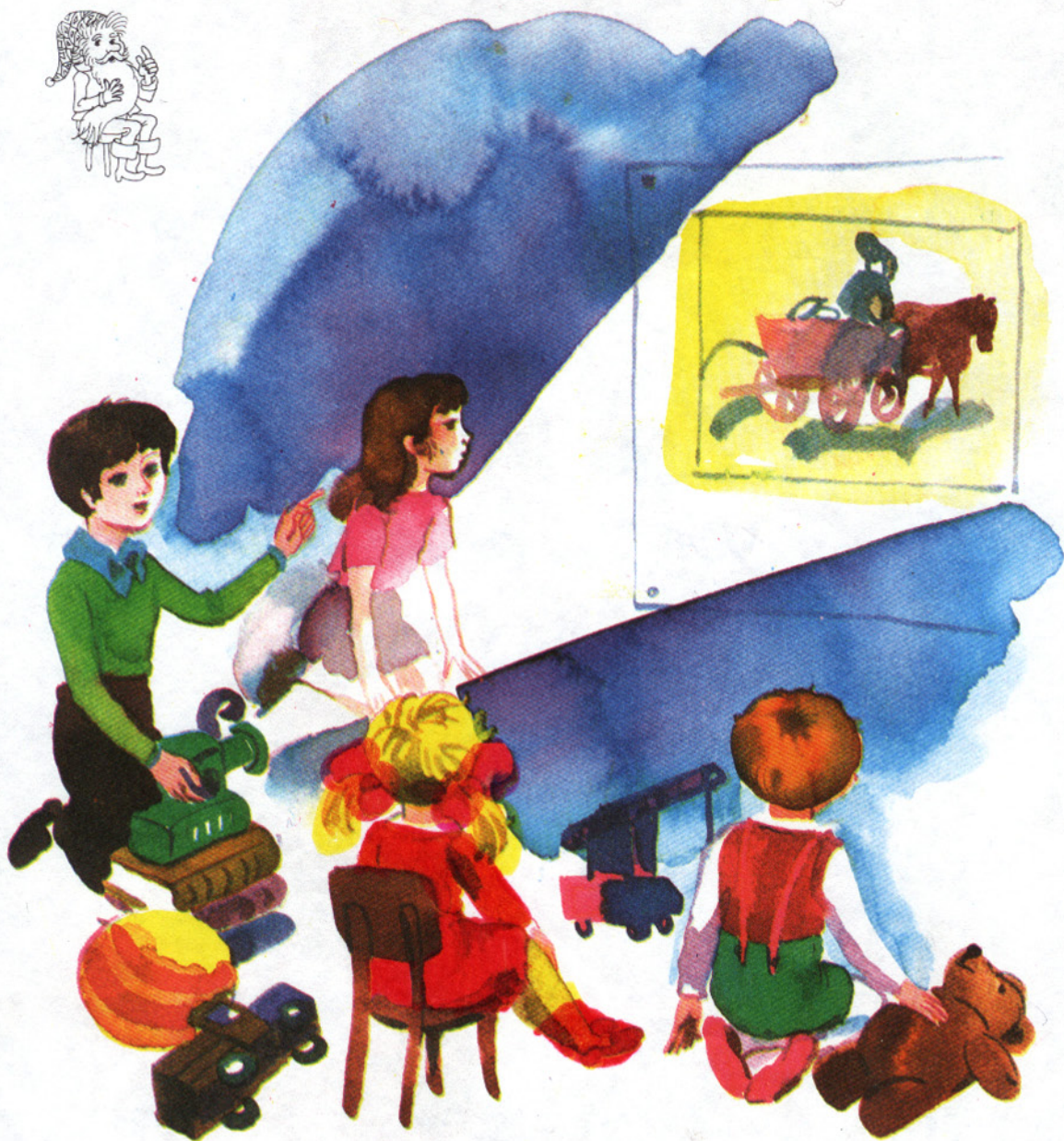
Ъъ

Оо

Уу

Ее

Ии

?

и

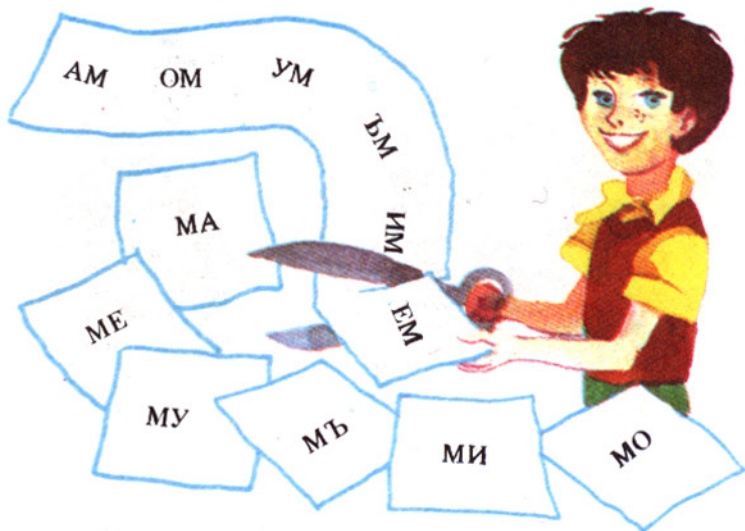

— Ууу!

— Ооо!

— Ау-ау-ау!

Мм

ма|ма

мо|е

мо|ма

ма|мо

мо|и

мо|ми

Мама.

Мамо, мамо!

_____.

_____.

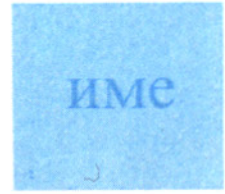
_____.

Мими

Еми

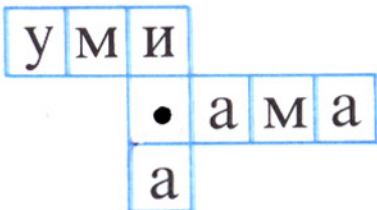
Мими има име. И Еми има име.

Мими и Еми

ми|е
ми|ем

Е|ма и|ма
Е|ми и|ме

Лл

ал ъл ол ул ел ил
ла лъ ло лу ле ли

Ла|ла Ли|ла
Ла|ло Ли|ли

ла|е ле|е а|ла
ла|ле ми|ле|е е|ла

мила

мило

мили

Мамо, мамо!
Мила мамо!

Мими и Лили

?

Лили

Мими

Лило и Мила

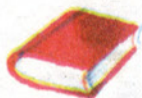
Мила

Лило

Лило има
Мила има

Шш

аш ъш ош уш еш иш
ша шъ шо шу ше ши

шал

лош

ум

шил

ло|ша

шум

ши|ло

ло|ши

шу|ми

Мишо: Ало, ало!

Мама: Ало!

Мишо: Мама ли е? Ела, мамо! Лошо.

? шум шу|ми шу|ма шу|мо|ли

Мишле шумоли

Шум. Мишле шумоли.
— Мишо, Мишо, мишле!
— Олеле-е-е.....

Нн

ан ин он на ни но
ен ун ън не ну нъ

Ни|на ну|ла лен Ми|лен
Ни|но ну|ли е|лен Ми|ле|на
Не|но на|ли а|лен Ми|ле|но

Нино и Ана

— Не, не, Нино!

Наша Нина

Наша Нина шие
на .

Шила, шила и
ушила.

— Ина или Нина?
Милена или Елена?

ш	у	м	и	
	•			
	е	л	е	н
л	у	•	а	

Нани, Ани, нани,
мила наша Ани!

Рр

ар ир ро ру ръ ра ра о|ра
ре ре о|ре
ри ри о|ри

ра|мо о|ре мир о|рел
ра|но мо|ре мир|на ор|ли
ра|ло мо|рен ми|рен Ор|лин

Рано ранили Руми и Лили.
Рано ранили — мели и мили.

Маша и Миша

Маша е уморена.

Намери

Маша реши:

Миша нарами

Шаро лае:

— Ау-ау-ау!

Сс

Са — са — са, Саша е сама.
Си — си — си, Симо се уми.

сам меси мели Лиса
сом смеси смели слиса

С З Р Ч Х

С Т О Ч Х

Росна ми роса росила,
рано ми мома ранила.
Сърмен си носеше,
руса си решеше.

?

Син?

У Лиса

Съмнало се. Омесила Лисана
🍷. Минал 🦔. Слисал се:
— Мила Лисо, мирише ми
на 🍷!

— Ела, 🦔! Но не сам.

↔️ месо ↔️

↔️ сос ↔️

↔️ мас ↔️

А	Ъ	
---	---	--

О	У	
---	---	--

Е	И
---	---

--

Р	Л
---	---

М	Н
---	---

		С	
--	--	---	--

Ш			
---	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--

--

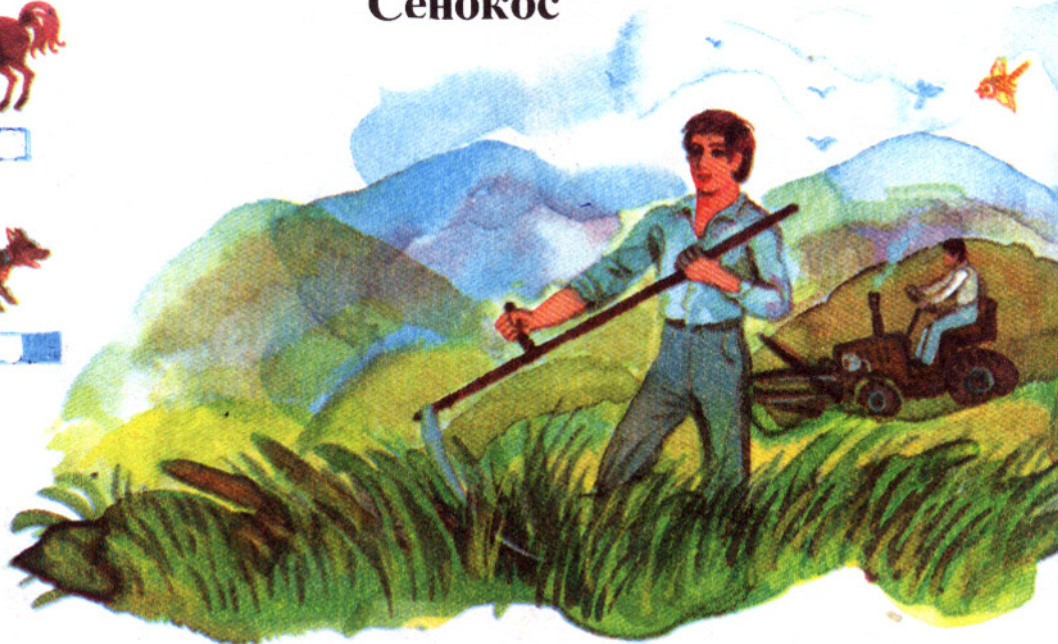

Кк

кула коса рак кон сок
кукла коси крак клон скок

Сенокос

Шумно е. Носи се мирис на сено. Камен
коси. Коси сено некосено!

Коси, коси, коса, сено некосено!

С „а“ СЪМ Л • К,
с „и“ СЪМ Л • К,
с „е“ СЪМ Л • К,
с „ъ“ СЪМ Л • К,
с „у“ СЪМ Л • К.

на клон кука:
— Ку-ку! Ку-ку!

КОС КАК ОКО

Скрои си Калинка сукман,
 ален сукман, малък елек.
 Шумка шумна, Калинка скокна,
 скъса сукман, скъса елек.

?

коса

Калинка
 калинка

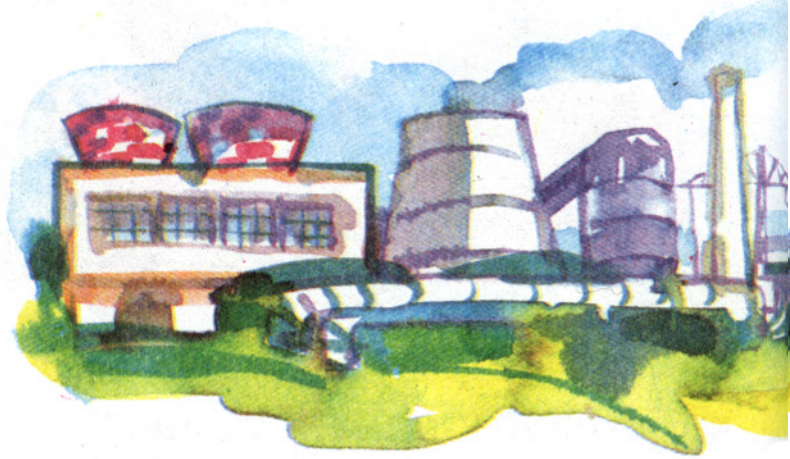
Камен сам коси с коса.
 Кунка с руса е коса.

Тт

татко таен три строи
Тотко траен трима строител

Кранисти

Тошко и татко са кранисти. Татко строи театър. Тошко има малък кран. Той строи малки кули на килима.

— Тошко, ти си строител като татко — смее се сестра му Тинка.

С „о“ СЪМ Т • К,
 с „и“ СЪМ Т • К,
 с „а“ СЪМ Т • К,
 с „у“ СЪМ Т • К.

С „а“ СЪМ Т • М,
 с „о“ СЪМ Т • М,
 с „и“ СЪМ Т • М.

ЛИСТ — ЛИСТА
 МОСТ — МОСТА
 кранист — кранисти
 машинист — машинисти

ВВ

вар вила внесе век влак
вир свила снесе векове влакове

Врана и Лисана

Намерила враната къс сирене. Минала Лисана и ласкаво рекла:

— Врано, Вранке, колко си красива!...

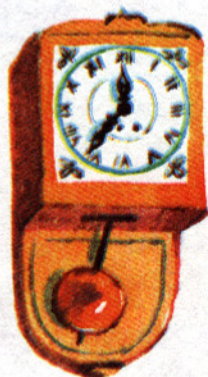
Какво станало нататък?

Лилко ловко лов лови,
улови комар, уви!

лов невен

ЛОВ
ЛОВИ
УЛОВИ
ЛОВУВА

Време

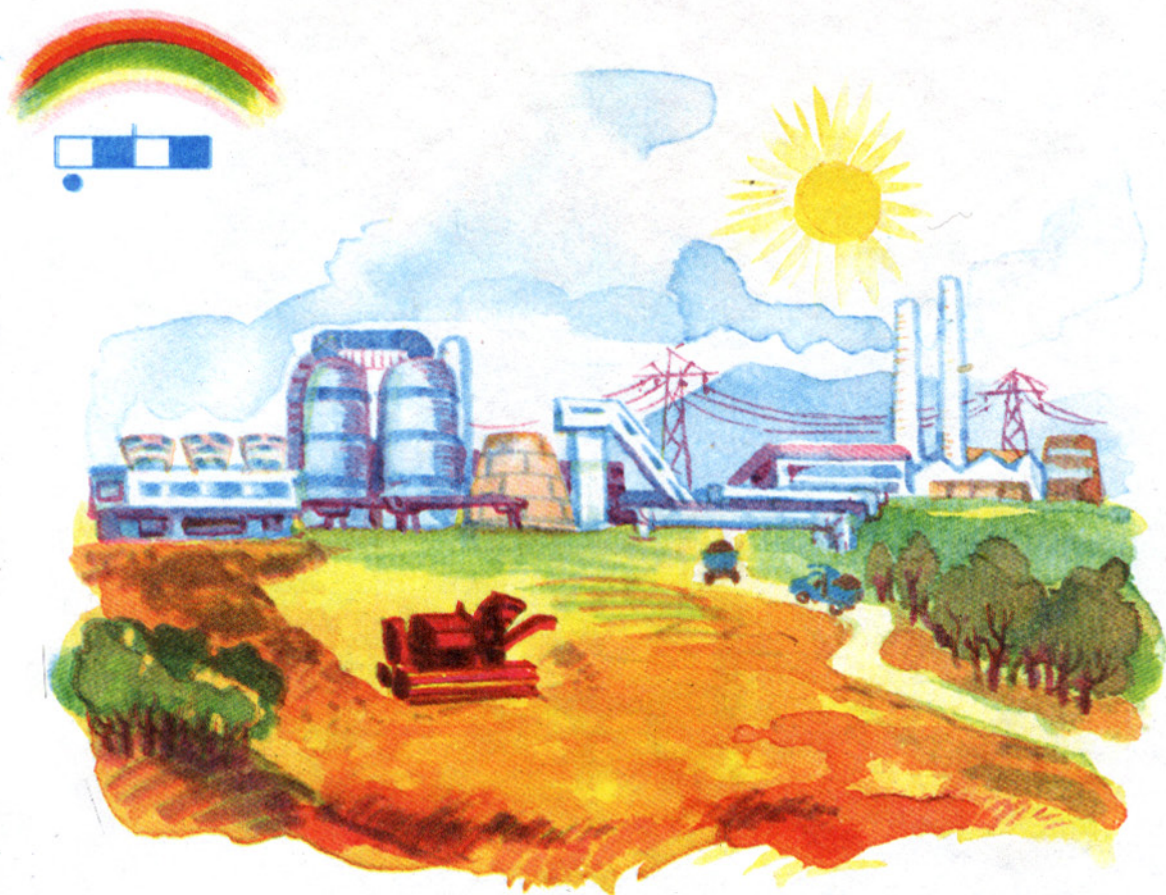
 отмерва времето.
А то неуморно лети.
Тик — так, тик — так!
Отлитат минути,
минават векове.

Дд

дар седем труд днес
дарувам седмина трудов днешен

Родина

род
родина
родна
роден
народ
народна

Там, където се намира Рила
и синее морска далнина,
там е нашата родина мила,
свидната ни трудова страна.

Владко рисува

— Какво рисуваш, Владко?

— Рисувам картина от нашата родина.
Нарисувал съм море и река.

Кое море е нарисувал Владко?
А кое е името на реката?

десен — тесен

дам — там

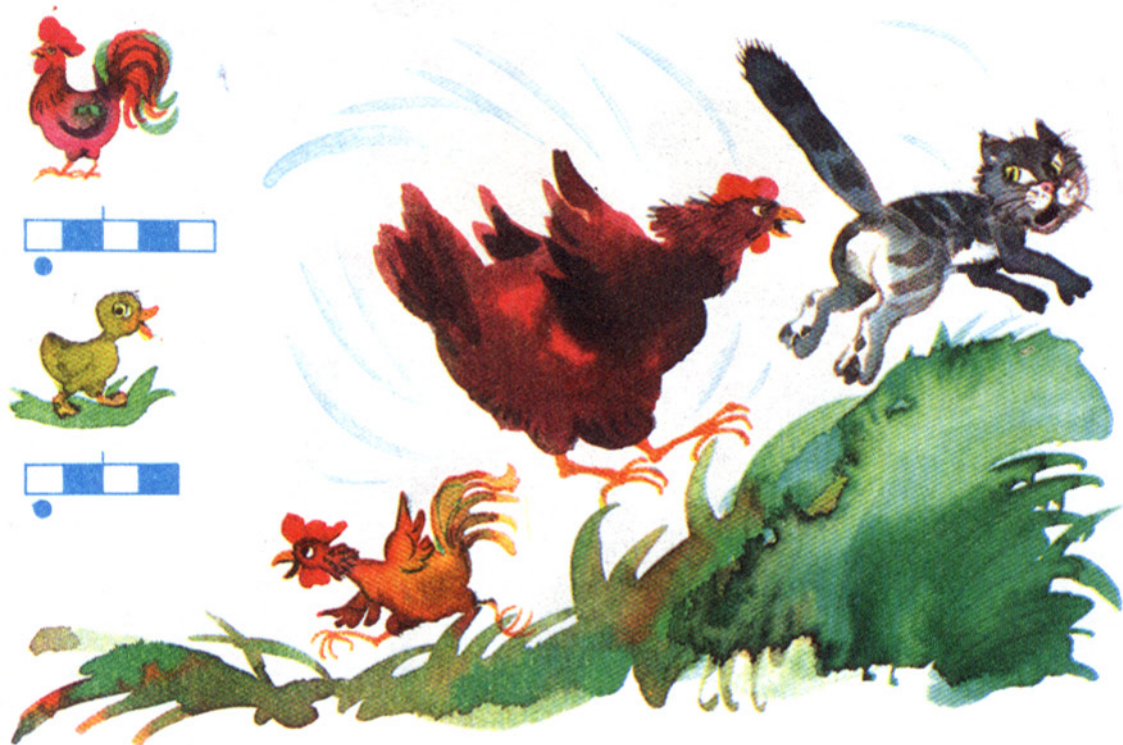
ДИМ — ТИМ

ДОМ — ТОМ

Пп

прав пет под топ пламък
пръв петле плод топка пламна

Петле

Една сутрин перестото петле литна навън. Валеше: кап-кап, кап-кап. Котаракът Мър-мър се спусна към петлето.

— Спаси ме, мамо! — писна то.

Пъстър петел
пъстри пера пери.

л	и	п	а
а		р	
м		и	
ъ		л	
к	о	е	
			а

Прела Пена,
 прела Пена —
 па напрела
 и допрела
 три вретена.

Петър плет плете —
 по три пръта преплита.
 — Подпри, Петре, плета!
 — Падна, Петре, плета!

?

път

пàра

парà

пила?

пътека

пътник

пътува

По път и пътека пътник пътува.

зора коза здраве злато
зори козле Здравко Златко

Вълкът и седемте козлета

Направила си козата дом. Народила козлета. Всеки ден излизала на паша.

— Мили мамини козлета, отворете!

Дошъл вълкът. Затропал. Завикал:

— Мили мамини козлета, отворете!

А козлетата казали:

— Това не е мама. Мама пее по-тънко.

Не му отворили. Залостили здраво вратата.

Изгънил вълкът езика си. Намазал си
ръката с тесто. И отново потропал.

И след това?

Зърна зрели зърна!
Зърна зрели зърна!

коса — коза
маса — маза
сърна — зърна

Бб

бор буква близо брада
Борко букви блуза брадва

Бонка и буквите

Бонка спи и сънува. Буквите имат весел празник. Колко са мирни и кротки! Подредени ред по ред. И ето те излизат от буквара. Скок — на масата, от масата — скок на пода.

— Ела с нас да празнуваш, ако ни познаваш!

— Колко лесно е това! Познавам „б“ и „а“, и „о“, и „н“, и „р“. С тези букви сбрани се пише: банан, баба, боб, бонбон, барабан.

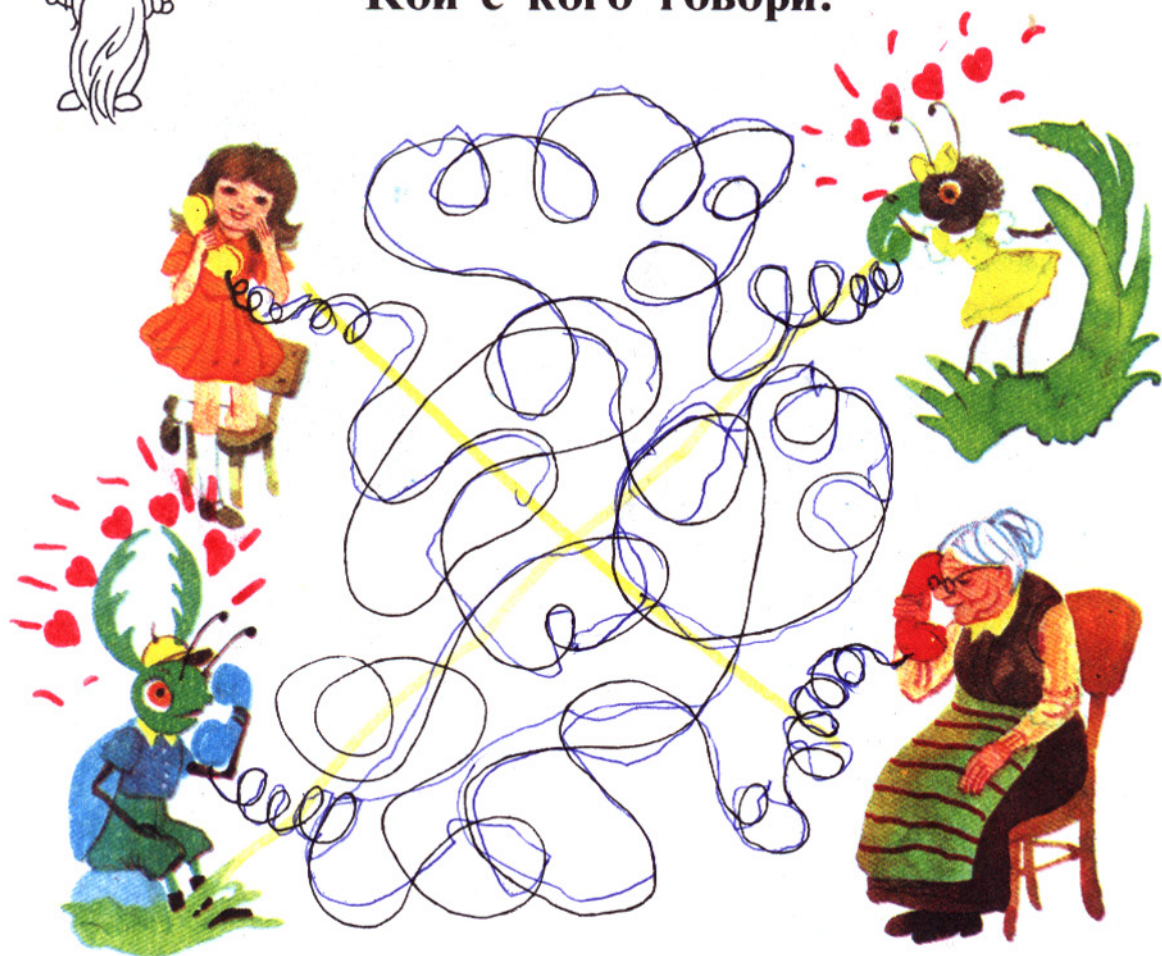
бърз
бърза
бързина
избърза

бате — пате
били — пили
туба — тупа

слаб
слабее
слабост
отслабна

Кой с кого говори?

1. — Мила бабо, тук ела,
о, добре си ми дошла!
2. Бръмбар бръмна: бръм-бръм-бръм!

Хх

хор хЪЛМ хвана врЪх
хора хИМН хвали вЪрхове

Хоро

Хоро се вие, извива.

— Иху, иха, иха-ха!

Мома се хвана свенливо.

— Иху, иха, иха-ха!

Весел се Михо залови.

— Иху, иха, иха-ха!

Изви се хоро вихрено.

— Иху, иха, иха-ха!

вихрен
вихрена
вихрено

Тънка ми свирка засвири
в равни широки ливади.
Вито ми хоро извиха,
извиха, до пладне водиха.

Народна песен

виха
извиха
извиваха

Жж

жар
жал

жъна
жътва

режа
срежа

сложa
служи

Веселба

Там под старата върба
става дружна веселба:
Пее жаба — Жаборана,
Лиса бие барабана,
а едно мишле отпред
свири бодро на тромпет.

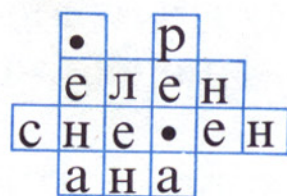
жал — шал
жило — шило
кажа — каша
режа — реша

свеж
свежест
освежава

Хопа-хоп! Хопа-хоп!
 Тропа-троп! Тропа-троп!
 Но заръси ситен дъжд,
 пръснаха се изведнъж.
 Само жаба — Жаборана
 да си пее там остана.

Със „з“ съм зар,
 а с „ж“ съм жар.
 Какво съм с „д“?
 Кажи ми

Гг

гъба	гребе	гнездо	град
гъбар	гребен	гнезда	градим
			градина

Град градим

Георги, Генко, Слав и аз се събрахме днес у нас. И решихме — тук е нужно — град да съградим заедно. И стените, без да спрат, все растат, растат, растат. Ето детската градина, а отгоре — и комина. Там изниква бързо гара, машинистът влака кара.

кора — гора кара — гара клас — глас

Помислете — отгатнете!

Малък дом от кал и сламки,
пълен с песни, с рожби малки.

Гълъб гука: „Гу-гу-гук,
гука гълъбът на бук!“

Врана грака: „Гра-гра-грак,
грака врана в гъст клонак!“

гатанка — отгатвам загадка — загатвам

Чч

час врабче играчка лъч мач
част врабчета крачка глъч плач

Чавдар

— Чук-чук! Чук-чук!

Чавдар вдигна глава от книгата. Отвън стоеше рошаво врабче. То ту почукваше по стъклото, ту гледаше нагоре.

— Гладно е — помисли си Чавдар.

Човек се учи, докато е жив.

Ученичка

Много съм послушна,
много съм добричка,
много грижи имам —
аз съм ученичка!

Четенето лесно,
писането лесно,
но от таз задача
иде ми да плача.

Весели случки с чадър и котараче

В хубаво време у дома стои,
в лошо време се разхожда!

Цц

Цанко цвете синчец летец
Ценко Цвета здравец четец

Патиланци

Веднъж рано стана баба
Цоцолана. Събуди и мене:

— Патилане! Стига ти ле-
жане! Събуди децата! Елате в
гората да берем коприва.

— Бива, бабо, бива! — ре-
кох аз и скочих.

Моите патиланци веднага
събудих. Кошниците взеха.

И викна тогава
баба Цоцолана:

— Кошниците
двете до стрък из-
празнете! Всичката
коприва тука оста-
вете!

Златна царица със свилена косица,
в шума облечена, от полето довлечена.

Йй

чай

чайник

майка

чайка

лайка

лейка

плувам

плувайте

Майка

Едно малко момиче се изгуби на улицата. То тичаше, плачеше и търсеше майка си. Хората го попитаха: „Каква е майка ти?“ А момиченцето през сълзи каза: „Нима не знаете? Майка ми е най-добрата от всички.“

ручей — ручей
славей — славеи

МОЙ — МОИ
ТВОЙ — ТВОИ

Спортист

Ритай топка, карай лодка,
сутрин, вечер на разходка,
плувай, карай колела,
пускай пъстри хвърчила,
конче карай, или пеш
в планината горе беж!

— Вечно пьргав, здрав и чист,
аз съм мъничък спортист.

Майчица — златна сенчица.

Фф

фар фенер фазан кофа
фанфар финал делфин куфар

Фокусник

В гората бе залепен афиш: „Елате да видите! Фокусникът фазан с вълшебен фенер превръща фикус във фуражка.“

Мечето каза: „С вълшебен фенер всеки може фокус да покаже. А аз, вижте, и без фенер мога.“ То зави с покривката фикуса. „Фокус-бокус“... и дръпна покривката.

Какво се случи след това?

Светофар

Виждам Фанка, че лети.

— Фанке, где отиваш ти?

— Филм да гледаме с Дафина
за жирафа и делфина.

— Светофар като съзрете,
на червено вие спрете.

А тръгнете на зелено —
фарът дава „разрешено“!

Фарът като факел свети
свети, за да ви подсети!

фар — вар флаг — влак

Щщ

щастие
щастлив

училище
читалище

свещ
свещник

среща — среша шука — тука
щипка — шипка щракам — тракам

— Щъркел шарен, пръв наш гост,
що ще правиш гол и бос,
щом навън ледът скове,
щом натрупат снегове?
— Ще отлитна аз оттук,
ще отлитна чак на

НОЩ
НОЩИ
НОЩЕМ
НОЩУВАМ

Ден и нощ

Когато е ден, децата са на училище. А когато е нощ, децата са в леглата.

Една вечер Нощта не пристигна навреме. Нещо в ракетата ѝ се повреди. Всички останаха будни: хората, децата, птиците, дърветата.

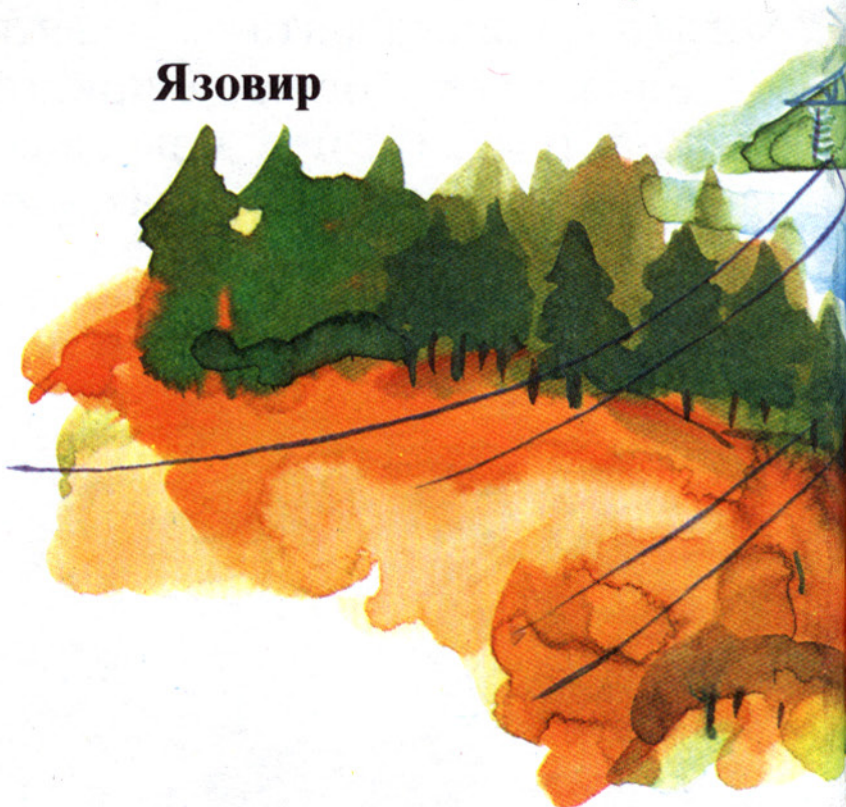
Все пак Нощта оправи ракетата. И изведнъж:

— слънцето отиде да почива; — автомобилите си легнаха в гаражите; — а децата с усмивка на уста засънуваха чудни сънища.

Яя

ято явор дясно пуяк Траян
ятак ясен тясно паяк Троян

Язовир

„Чука-трака, чука-чук,
язовир ще стане тук!“

Тържествен час настава: с много пот и труд суров язовирът е готов. И по плана ни най-точно той изпълнен е предсрочно!

марка — мярка

Варна — вярна

Кой със каменни гърди
спира близките води?
Кой вода за нас събира?
Ха познайте

Гледайте ни язовира: две ведра вода събира! И през сушави години той ще пуца струи сини, ще прохлажда и полива нива със коприва, две лехици с любеници, три градини със малини.

бял — бели
сняг — снегове

бряг — брегове
хляб — хлебец

Юю

ЮГ

ЮНИ

ЛЮЛЯК

ДЮЛЯ

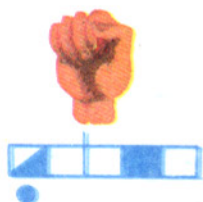
ЮЖЕН

ЮЛИ

ЗЮМБЮЛ

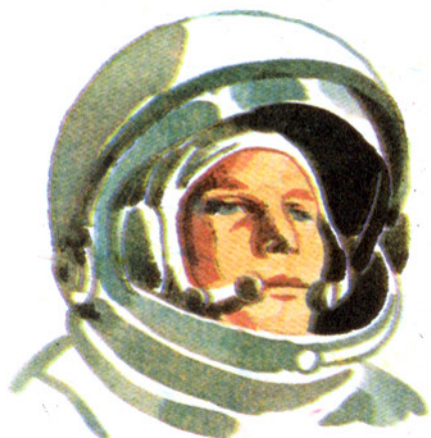
ДЮНЯ

Юрий Гагарин

Юрий Гагарин,
как си летял,
бързо ли хвърка
корабът бял?
Ти сред звездите
първ щом си бил,

Дунав видя ли,
зърна ли Нил?
Юрий Гагарин,
славен пилот,
ти пръв преброди
звездния свод.

Юрий Гагарин е
първият космонавт.

Знаете ли името
на първия български
космонавт?

луд — ЛЮТ

луца — ЛЮПЯ

Не е птица, а лети;
не е бръмбар, а бръмчи.

Що е то?

Ракета

Направихме ракета!
Тя всички ни побра.
Момичета, момчета,
излитаме, ура!
Ще стигнем бързо ние
до ялната луна,
да видим що се крие
от другата страна.
Звездичките ще мигат
с учудени очи:
— Деца насам пристигат,
юнаци са, нали!

На коя планета ще кацне ракетата?

юнак — юнаци

юмрук — юмруци

йо

Йонко Йордан Пейо
Йонка Йорданка Зайо

Зайо Байо и Ежко Бежко

йод

район

Зайо Байо срещнал Ежко Бежко и му казал:

— Какво обикаляш край гората? Докъде можеш да стигнеш с късите си и криви крака?

Ежко Бежко обидено му отговорил:

— Докъдето стигнеш ти, дотам мога да стигна и аз, и дори по-далеч.

— Хайде да се надбягваме тогава — рекъл заекът.

— Бива, Зайо, но почакай да отида да закуся.

Какво станало по-нататък?

син Вълло леля монтьор
синьо Вълбо лельо майор

Ь

Петьо кара камион

Днес Петьо реши
и отсече накратко:
— Ще стана шофьор
като татко! —

Ще стане, когато порасне —
ясно.

Но Петьо не ще да отлага —
камион му е нужен веднага.

И той си направи —
без трион, без отвертка и чук,
просто сложи
три стола един подир друг.
Петьо кормилото хвана
и пое към Балкана.

КОН
КОНЬО

фризьор
боксьор
миньор

?

Помогнете
на всеки да се заеме
със своята работа.

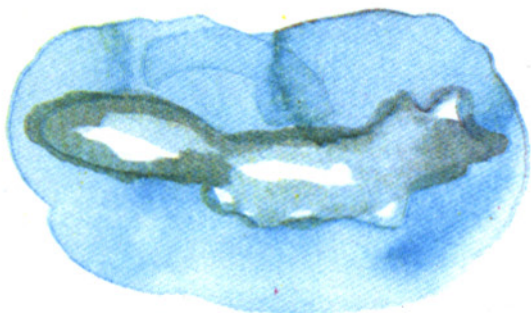
Кой прави облаците?

Грее слънцето. Рекичката тече. Подухва ветрец. По небето се движат малки облачета.

Ето облаче като зайче. А това пък — като мишле.

Третото е като лисица.
— Кой прави такива облаци? — питат двете деца.

Трийсет знака! Който ги изучи,
като с ключ веднага ще сполучи
приказно сандъче да отключи!

Що е то?

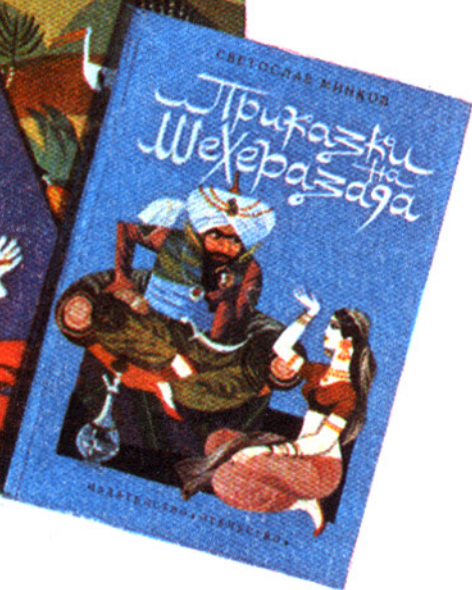
Тридесет сестрички

Те са тридесет сестрички.
Колко звучно пеят всички!
Греят в новия буквар —
най-добрият ни другар.

Чак от Кирил и Методий
към наука те ни водят.
Всяко българско дете
с тях се учи да чете.

Прозорче към света
 Всички букви зная,
 мога да чета —
 те ще ми разказват
 всичко за света.
 Сладко ми нашепват
 истина една —
 вечно да обичам
 родната страна.
 Всички букви зная,
 мога да чета —
 имам си прозорче
 светло към света!

Знаете ли нещо
 за тези книги?

Кирил и Методий

Братските народи
с букви кой дари?
Кирил и Методий —
братята добри.

Днес венци им вие
цялата страна.
С гордост славим ние
тези имена.

Някога българите са чели и писали с такива букви:

Ⳛ Ⳛ Ⳛ

аз буки веди

аз — буки азбука

А сега ние четем с тези букви:

Аа	Жж	Мм	Тт	Шш
Бб	Зз	Нн	Уу	Щщ
Вв	Ии	Оо	Фф	Ъъ
Гг	Йй	Пп	Хх	Ьь
Дд	Кк	Рр	Цц	Юю
Ее	Лл	Сс	Чч	Яя

Учете се, мои птички,
пишете, четете
и своята малка глава
с разум напълнете!

Любен Каравелов

Аа

Аа

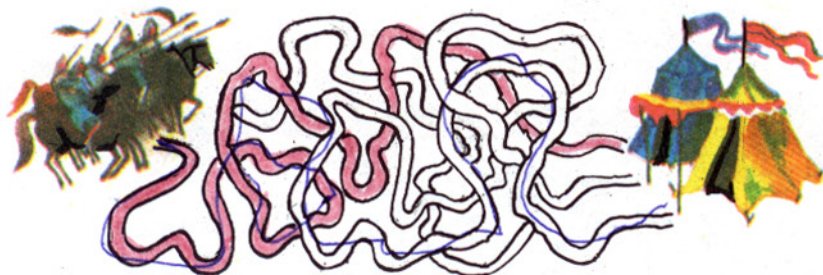

Аспарух

Хан Аспарух превел прабългарите на юг от река Дунав. Там заварил славяните. Прабългари и славяни се съюзили. Създали българската държава.

Аспарух е първият български хан.

По кой път ще мине Аспаруховата конница?

КОН
КОННИЦА
ШАТРА
ШЛЕМ
ЩИТ

гласът — глас баща — бащин

Бяло,
зелено,
червено,
три разлюлени вълни.
Бяло,
зелено,
червено
знаме над мене звъни.

Знамена на българите

звѐни — звѐн пътека — пѐт

Oo
Oo

Орфей

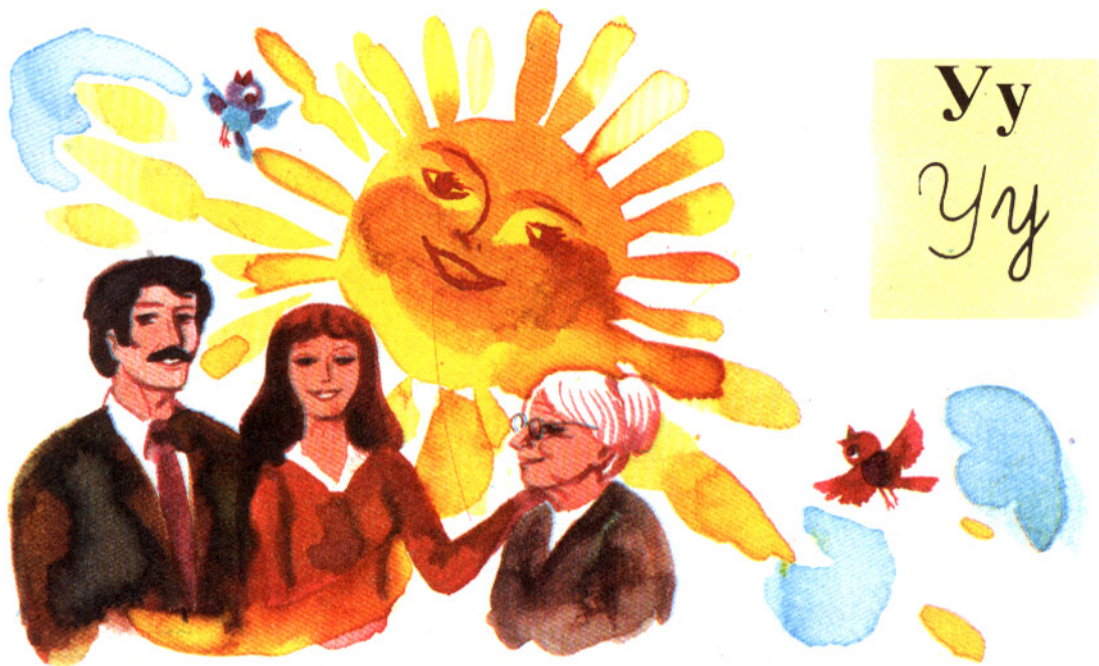
Преди много, много години в Родопите живеел Орфей. Той имал дарба на певец и майстор свирец. Когато запеел и засвирел, зверовете се укротявали. Птичките замлъквали. Всички слушали омаяни неговите песни.

Имам си едно другарче,
весело като канарче.
С песни то ме упоява,
със свирни ме забавлява.
Само с него другарувам —
то ми свири, аз надувам.

Що е то?

обичам — обич
поле — полски вода — воден

Уу
Уу

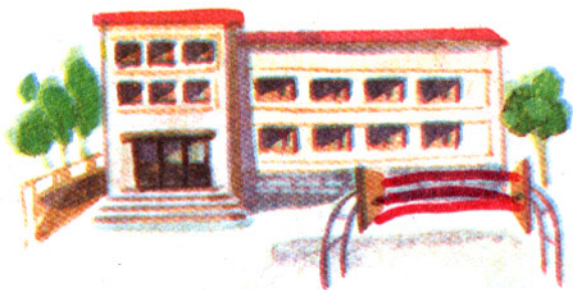
Усмивка

Усмихнато слънцето
грее в стъклата.
Усмива се баба
иззад очилата.

Усмива се татко,
усмива се мама.
Оглеждам се —
нийде намръщени няма.

усмивка
усмивам се
усмихнал се
усмихнат

студен — студ
купувам — купих

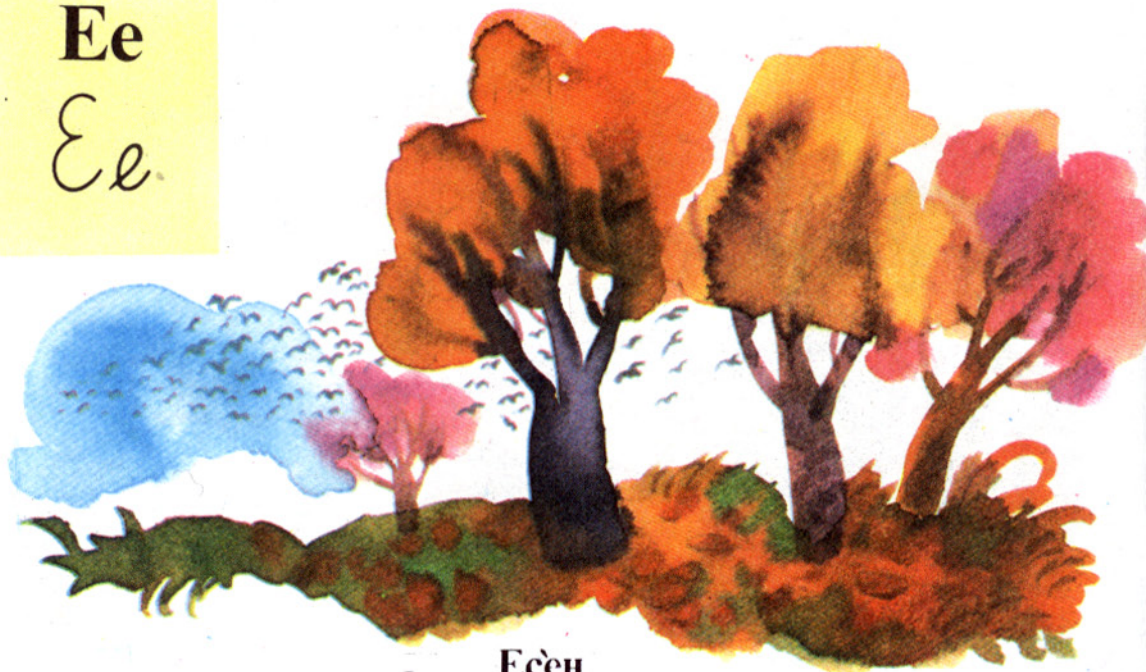

Гатанка

Голям кошер със пчели:
през лятото утихва,
през есента оживява.

Ее

Ее

Есен

Веселите птички
литнаха на юг.
С четки и боички
есен идва тук.

Тръгва по градини
с клонки и цветя —
вред където мине
всичко шари тя.

Обичам плодовете.
Събличам лесовете.
Не чувам птича песен.
Наричайте ме

Ии
Ии

Изгрев

Най-хубавото нещо в света е да гледаш как се ражда денят!

В небето пламва първият лъч на слънцето.

— Добър ден! — казва слънцето.

Цветята му отговарят, като се полюляват закачливо.

Идва денят!

— Добър ден, деца, и нека в живота има много добри дни.

С какво сте запомнили някои ваши най-радостни дни? Разкажете за един от тях.

грея
изгрявам
изгрев

лице — лик
лекувам — лек

Седем братя: лете растат, зиме намаляват.

Що е то?

?

А или Ъ

крака — крак
ръка — ръчен
часовник — час
дърво — дървен

О или У

очи — очен
уши — ушен
вода — воден
училище — уча

Дядо и ряпа

Дядо белобради ряпа взе да вади. С две ръце я хваща, силно се напъва, пъшка и опъва — тя се не поклаща.

Дядо баба вика. Тича баба Мика, тича дядо хваща. Двама се напъват, ряпата опъват — тя се не поклаща.

Какво е станало след това?

Приказка

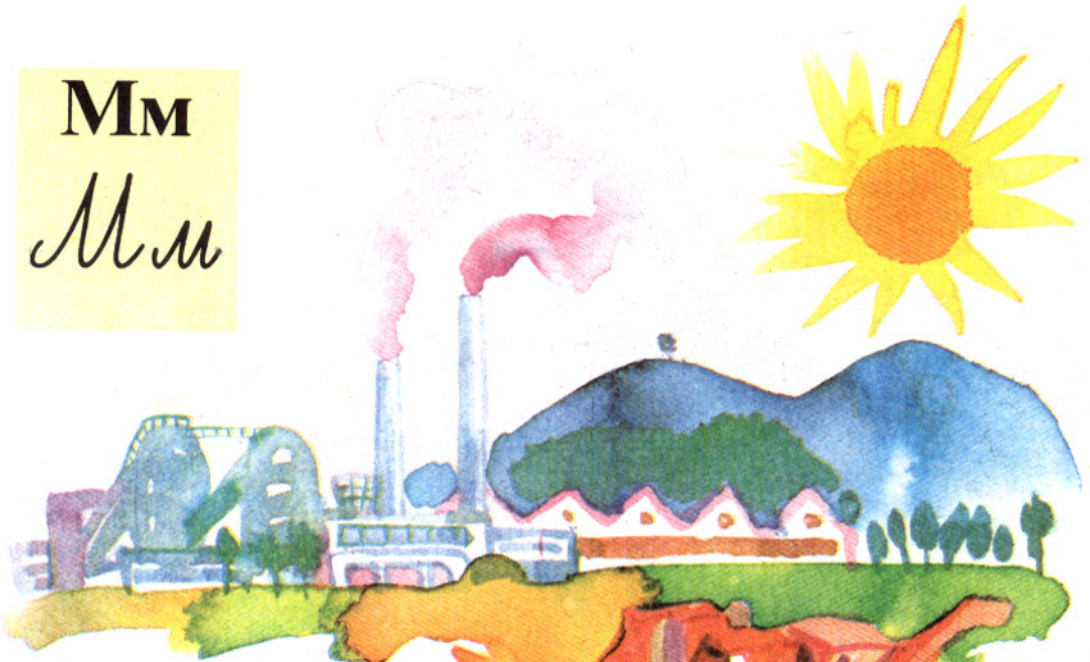

Сговорна дружина планина повдига.

Мм

Мм

Мир

Мир да има, мир да има
над родината любима.

Мир — за да димят комини.

мир — за да гърмят машини.

мир — за да шумят нивята,

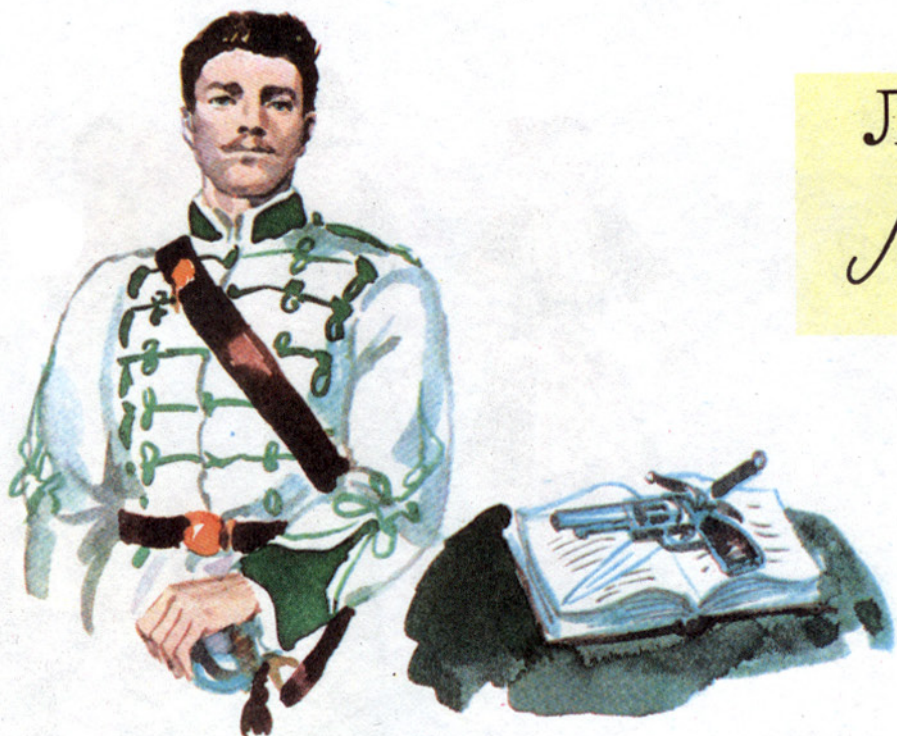
мир — за да растат децата.

Мир да има, мир да има
над родината любима.

мир
мирна

любим
любима
любими

Лл
Лл

Левски

Един ден група младежи прескачали много широк ров. Дошъл ред на Васил Иванов Кунчев. Върнал се той няколко крачки назад, засилил се и прелетял през рова.

— Това е лъвски скок! — извикали другарите му. Оттогава започнали да го наричат Васил Левски.

Нн

Нн

Мома и гора

Горо ле, горо зелена,
пътят ми не е оттука,
ала оттука ще мина,
че имаш сянка дебела,
и бистра вода студена.

Нито прела, ни тъкала —
цяла зима е преспала.
Пукна пролетта засмяна,
а тя в нова е премяна...
Хайде с песни и ура
към зелената

Що е то?

Рр
Рр

Най-хубавите ръце

Край една река седели три богати жени. Те се хвалели една на друга с нежните си ръце.

Край тях минала една старица

— Коя от нас има най-хубави ръце, бабо?

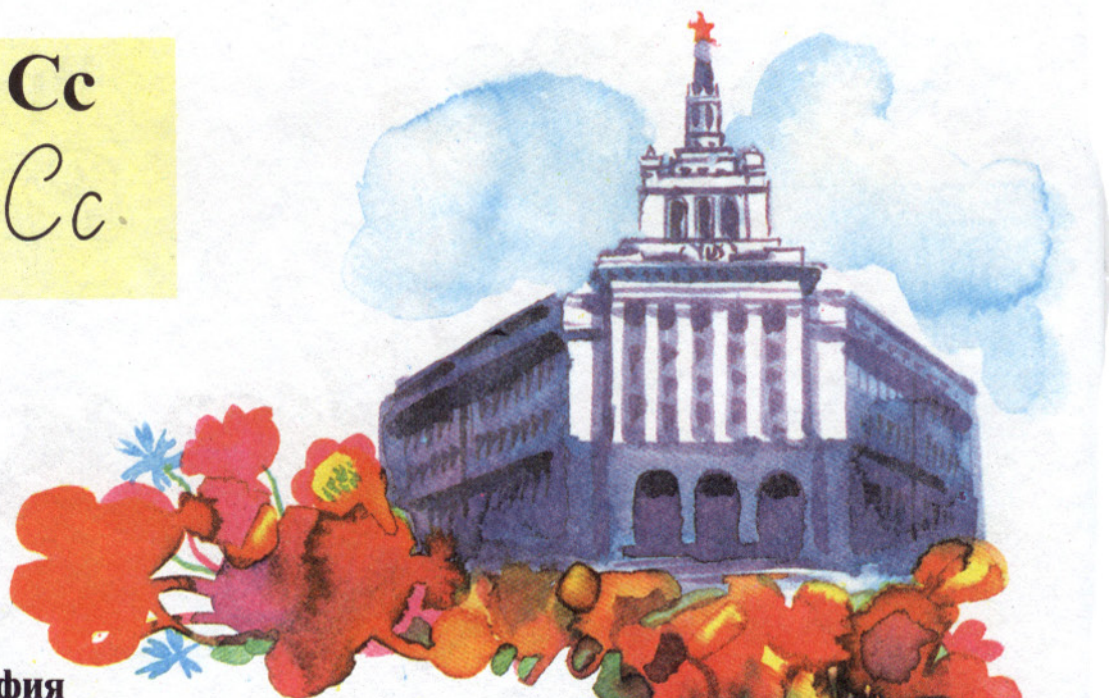
— Ей онази жена има най-хубави ръце — казала старицата и посочила селянката. — Хубави са само тези ръце, които се трудят.

Приказка

Две майки с по пет сина.
Що е то?

Сс

Сс

София

София гнездо на птици стана
птиците на детството събра.
Бият, бият празнични камбани
в тази асамблея на мира.

София ни стана стряха родна,
София ни подари слънца —
да се срещнем под небе свободно
на света щастливите деца!

София
е столица
на България.

Зз

Зз

Звездички

Ще се вдигна на пръсти,
ще протегна ръчичките —
да достигна в небето звездичките.

Да ги пипна, да видя —
дали са те свещички,
или хиляди светли очички.

Вятър духа — не гаснат,
цяла нощ не заспиват,
а от слънцето бърже се скриват.

Где отиват, не зная,
цяла нощ се чудя
и от чудене сутрин се будя.

залез — залези
разказ — разкази
клас — класове
глас — гласове

Шш

Шш

Шипка

Има на Балкана
връх един голям.

Нашият вековен
враг сразен е там.

Там се е проляла
свидна руска кръв.

Там стои на стража
шипченският лъв.

Жж
Жж

Ден първи на новия живот

Какъв силен и снажен беше бащата на Петърчо! Как може такъв силен мъж да не победи фашистите!

Петърчо се любуваше на оръжието, с което татко му беше окичен.

— Е, сега да отивам, че другарите ме чакат.
Детето изтръпна.

— Пак ли в гората, татко?

— Не! — усмихна се бащата и го погали нежно.

— Ние победихме, сине. Отсега ще живеем свободно и в мир.

ЖИВ
ЖИВОТ
живея

МЪЖ — МЪЖЕ
свеж — свежи

наш — наши
ЛОШ — ЛОШИ

Тт

Тт.т

Стихчета, рисунки, песен
Стефка стихчета написа
за петле и Кума Лиса.
А нали от Стефка те са
Веса много ги хареса.
Нарисува им картинки,
виж — картинките са тринки!
Пенка друго пък направи:
песничка по тях състави.
И децата се събраха,
тази песничка изпяха.

творя
творба
творец
творчество

Допълнете стиховете:

Изгрява слънце над гората
и с песен срещаме.....
Пътека води ни под бука,
където изворче.....

А пък в реката бистра
искаме
с вода студена да се.....
Закусваме и пак полека
вървим по горската

Дд
Dg

Георги Димитров

— А сега искам да ви задам един въпрос — каза Георги Димитров на децата, които го бяха заобиколили от всички страни. — Кажете кое е най-голямото богатство за човека.

От всички страни учениците завикаха в надпревара.

— Знанието!

— Здравето!

— Родината!

— Свободата!

— Мирът!

— Трудът!

— Смелостта!

— Ой, ой, ой! Все верни отговори! И все пак има още едно голямо, много голямо богатство за човека. Това е другарството, приятелството.

труд — труда

горд — горди

богат — богати

самолет — самолети

другар —

другарство

?

С или З

мраз — мразовит

бърз — бързо

Ш или Ж

ръж — ръжен

нож — ножа

Т или Д

завод — заводи

твърд — твърди

Кой как се труди?

Мравчо на почивки къси
житце носи на гърба си.

Рунтавелка има грижи:
жълъд сбира, гъбки ниже.

Ежко влачи в храсти скрити
ябълки върху бодлите.

Лястовичката игриво
носи кал, гнездо си свива.

Който работи с охота,
радва и краси живота.

Житената питка

Разровила баба жаравата. Извадила житената питка...

Студено и страшно било навън, а питката решила да обиколи нивката си.

Промъкнала се през вратата. Озърнала се и се търкулнала.

Какво станало след това?

Пустата питка, каква е хитрушка!

Пп

Пп

Патенцето и пиленцето

Излюпило се от яйцето Патенцето.

- Аз се излюпих! — казало то.
- И аз също! — казало Пиленцето.
- Аз отивам да се разходя — казало Патенцето.
- И аз също — казало Пиленцето.
- Аз си хванах пеперуда — казало Патенцето.
- Аз също — казало Пиленцето.
- Аз искам да се окъпя — казало Патенцето.
- Аз също — казало Пиленцето.
- Аз плувам — казало Патенцето.
- Аз също. Помощ!... — викнало Пиленцето.

Патенцето измъкнало Пиленцето.

- Пак ще отида да се къпя — казало Патенцето.
- А аз — няма — казало Пиленцето.

Тръгне ли човек по друм, първо му е нужен ум.

Бб
Бб

България

България! Че кой ли
я не знае?

На здравец и на рози
тя ухае!

В небето чак опират
планините,
като море са ширни
равнините.

Най-хубавите песни
тук се пеят,
най-светлите звезди
над нея греят.

Човек има една родна майка и една родина.

Кк

Кк

Трите котенца

Три котенца — черно, сиво и бяло — видели мишка и се спуснали след нея!

Мишката скочила в кутията с брашното. Котенцата — след нея! Мишката избягала. А от кутията излезли три бели котенца.

Какво направили след това трите палави котета?

Гг
Гг

Гълъбче

Гълъбче ле, полети
по земята ширна ти.
И навред — открай докрай
поздрав мил от мен предай
на другарчетата верни —
бели, жълтички и черни.

Нека с нас и те запеят,
синьо знаме да развеят!

По света на дълж и шир
то лети, зове за мир.
Що е то?

благ — блага
флаг — флагове

вик — викове
мак — макове

Фф

Ф ф

Феята и Пинокио

Феята разбра, че Пинокио беше болен. Тя разтвори някакъв бял прах във вода и му каза нежно:

— Изпий това и след няколко дни ще бъдеш здрав.

Пинокио погледна чашата и запита плачешком:

— Сладко ли е или горчиво? Ако е горчиво, не го искам.

— Изпий го и аз ще ти дам бучка захар.

— Първо искам бучка захар.

Феята му я подаде и Пинокио в миг я схруска.

Изпил ли е Пинокио лекарството? Това ще научите от книжката „Приключенията на Пинокио“.

здрав
здраве
здравец
оздравявам

Здравето е най-голямото богатство.

Вв
Вв

Влакче на мира

Вие се влакчето
с много вагони,
цяло напичено
с пъстри балони.
Пее машината

фарчето блясва
и през тунелите
то не угасва.
Бели и черни,
и жълти дечица,

ний ви подаваме
братска десница,
каним ви: бързайте,
тук се качете,
земните хубости
обиколете!

Пътувайте и вие с влакчето.
Къде ще стигне то?
Какво ще видите по пътя?

Видин

Велико Търново

Варна

Враца

?

П или Б

куб — кубове
слаб — слаби
ястреб — ястреби

К или Г

строг — строги
струг — стругар
бяг — бягай

Ф или В

ръкав — ръкави
изгрев — изгреви
здрав — здрави

Палавница

Катеричката Кики подаде черното си носле от хралупата.

— Ху-ху-ху! — извика тя и подскочи на близкото клонче.

После се втурна отново в хралупата. Измъкна оттам два лешника. Клекна на един дебел клон и започна да ги троши.

- Щрак, щрак — обели лешника и го лапне.
- Фу-у-у! — нещо сиво връхлетя отгоре ѝ. Ястребът!
- Ле-ле-е! — изпищя Кики и се мушна в хралупата.

„К“ щом духнеш от коса,
 ще ти забръмчи оса.
 Като махнеш „т“ от стол,
 можеш да си хапнеш сол.
 Щом прогониш „к“ от клен,
 риза си уший от лен.

Хх

Хх

Песен за хайдушката гора

Горо ле, горо горице,
хубава моя сестрице,
в тайните дебри и скути
крила си много хайдути.
Крила си ти партизани
в глухи хайдушки поляни,
в гъстата букова шума —
да ги не стига куршума.

Хайдути, за които наро-
дът пее песни, разказва
легенди:

Румяна войвода, Ангел
войвода, Чавдар войвода,
Индже войвода, Мануш
войвода, Петко войвода...

Чували ли сте за
някои от тях?

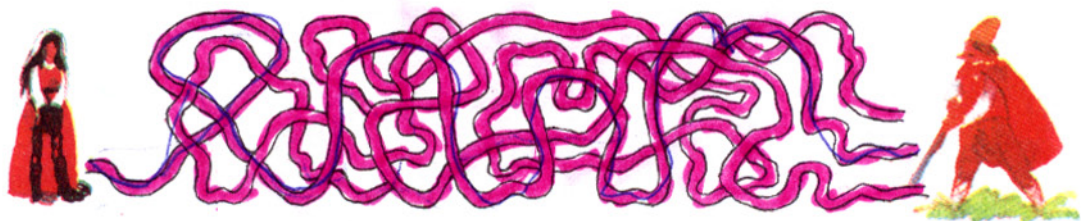
Чч
Чч

Чавдар войвода

Кой не знай Чавдар войвода,
кой не е слушал за него?
Водил бе Чавдар дружина
тъкмо до двајсет години
и страшен беше хайдутин
за чорбаджии и турци;
ала за клетки сюрмаси
крило бе Чавдар войвода!

Христо Ботев

хубав
хубавея
хубост
По кой път
ще мине
хайдутинът,
за да освободи
робинята?

Чавдарчето родината свободна
обича като своя майка родна.

Новогодишна шега

Над гората заснежена
пълната луна изгря
и елхичка украсена
горските дечица сбра.
Звънна сребърна шейничка
и пристигна Дядо Мраз,
и препълнена торбичка
пак развърза той пред нас.

И подаде, тъй се случи,
на Мечето — сноп сено,
Зайо Байо чук получи,
Щурчо — жълдче едно.
Катеричка Рунтавелка
взе цигулка на късмет,
а Кълвача — едра зелка,
пък Сърнето — пита с мед.

Помогнете на всяко жи-
вотно да получи своя по-
дарък.

Белчо на студа се пери, а
на слънцето трепери.

Що е то?

Сурва, сурва година
Сурва, сурва година,
весела година!
Едър клас на нива
голям грозд на лоза,
жълт мамул на леса,
пълна къща с коприна,
червена ябълка в градина,
живо-здро̀во догодина,
догодина, до амина.

Юю
Юю

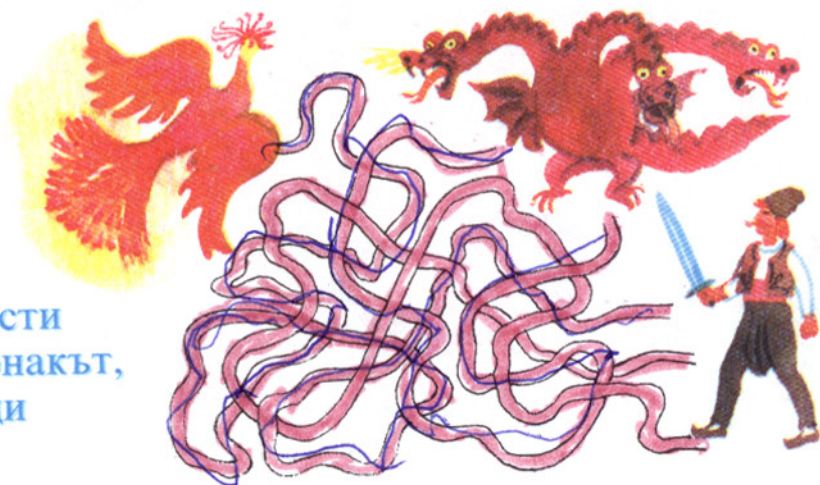
Юнак

Казват, че живее
чуден змей крилат,
вдън горите имал
бисерен палат.
Днес не може никой
да пристъпи там,
колкото да бъде
той юнак голям.

Аз ли не ще ида
с моя кон хвъркат?
Аз ли не ще видя
змейския палат?
Сбогом, бабо, мамо!
Сбогом, татко мой!...
Ах, сърце юнашко,
що ми шепне:— стой?!

юнак
юначен
юначество
юначина
юначага

Какви трудности
преодолява юнакът,
за да освободи
Жар птица?

Ябълката

Било късна есен. От клоните на дърветата отдавна вече окапали листата. Само на върха на едно дърво висяла една единствена ябълка.

Яя
Яя

Мечката помислила, почесала се зад ухото и попитала:

- Кой намери ябълката?
- Аз! — извикал Заекът.
- А кой откъсна ябълката?
- Са-ма-та аз! — гракнала Враната.
- Добре. А кой я хвана?
- Аз я хванах! — писнал Ежът.
- Ето какво — отсъдила Мечката, — всички сте прави и затова всеки от вас трябва да получи ябълка...

Йй
Йй

Трамвай

Двата стола щом завържа,
ето ти го цял трамвай!
Хайде, качвайте се бърже!

трамвай
трамвай

Стойо
Пейо
Зайо

- Зайко, я ръка подай
на старицата Мецана!
- Петльо, тук не се крещи!
- Тебе, Вълчо, що ти стана,
та сърнето блъскаш ти?
- Слоне, не настъпвай Лиса.
- Папагалчо, не гълчи,
че кои деца добри са,
по обноските личи.

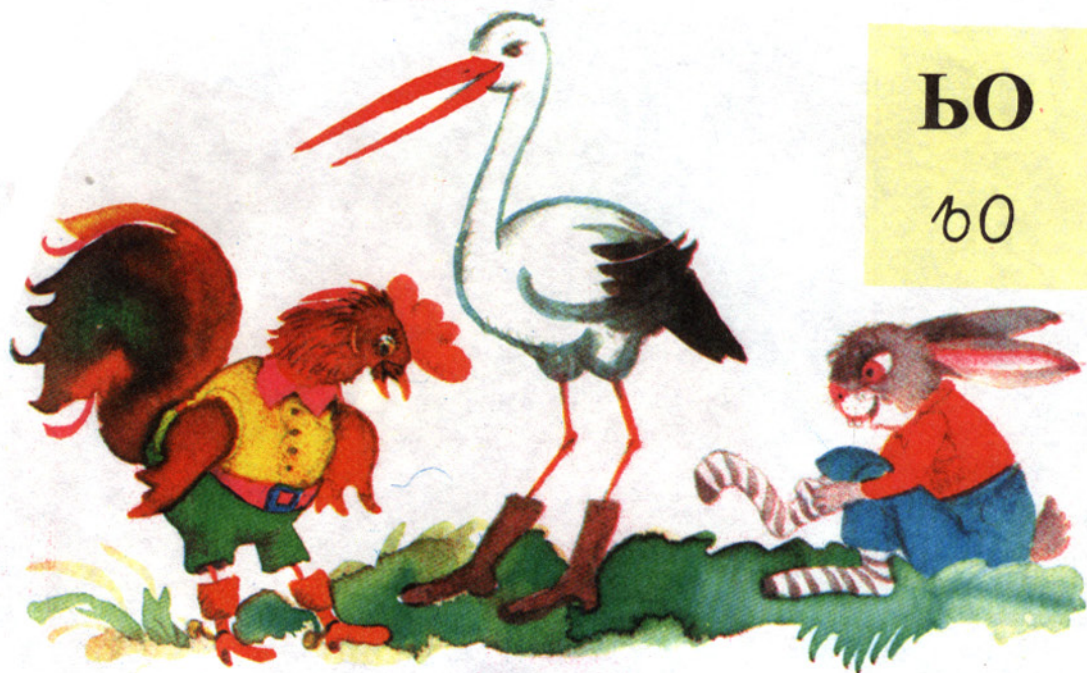
Пълен е трамваят цял.

- Ватмане, подай сигнал!

Чавдарчето учтиво поздравява,
то възрастните хора уважава.

БО

бо

Обувки

Щъркелът носи ботуши —
червени,
до колене —
да си не мокри краката
в реката.
И Петльо си има
ботушки — малки,

но с остри шпори.
Смее ли някой с Петльо
да се пребори?
Зайо обува на своите лапки
сиви чорапки —
да му е леко
и от ловеца да бяга далеко.

.....
Врабчо е бос.
Той обуца си няма.
Лете е лесно,
но в зима голяма
мръзне,
подскача от крак на крак
и писука:
— Аз съм юнак!
(А „юнак“ — на врабчов език
се казва „чурулик-чурулик“).

И
Й

Партията

Като майка безкрайно
добра
тя ни винаги нежно
закриля,
тя в учение, труд и игра
ни изпълва със радост
и сила.
Тя ни води към приказен свят,
дето всичко ще бъде
красиво,
дето ние във полет крилат
ще творим и ще бъдем
щастливи.

герой — герои
музей — музеи

Партийо, майко мила —
наша обич и закрила.

ЪО
ЙО

Художници

Всеки има цвят любим.
Свят си има всеки.
Красота ще сътворим
с четките си леки.

Ваньо
Кольо

Райо
Панайот

Йовка
Йордан

Пейо
Пеньо

леля
лельо

Мария
Марийо

Ученик

Сам пред дъската заставам.

Вземам в ръка тебешир.

Мога без грешка да пиша:

мама,

България,

мир!

Учителю!

Ти буква по буква, урок след урок
редиш и разкриваш простора широк,
към него ни водиш по стръмния път,
с теб става ни близък и ясен светът.

Учебникът е утвърден от Бюрото на Висшия учебен съвет

Предложен за одобрение от комисия в състав: проф. М. Москов – *председател*; проф. М. Андреев, А. Карастоянова, н.у. М. Костова, Т. Борисова, М. Влахова, д-р П. Милев, Т. Узунова, Н. Димитрова – *рецензенти*; А. Михайлова, Ст. Минкова, Ст. Миленкова, Н. Пейчева – *членове*

Контролни рецензенти: н.д.и.к. Г. Струмски, з.х. Т. Върбанов, з.у. И. Тасева, П. Пенчев, К. Георгиева

Автори н.д.и.к. Асен Иванов Босев
проф. Петър Минков Пашов
доц. Стойка Здравкова Здравкова
к.п.н. Мария Георгиева Ангелова
Станка Костадинова Вълкова-Чурлина

БУКВАР ЗА ПЪРВИ КЛАС

<i>Редактор</i>	Недялка Пейчева
<i>Художник на корицата и оформ.</i>	Иван Марков
<i>Художник на илюстрациите</i>	Христо Жаблянов
<i>Художник-редактор</i>	Добриня Мишева
<i>Технически редактор</i>	Абленка Китева
<i>Коректор</i>	Екатерина Маркова
<i>Калиграф</i>	Антоанета Атова

В буквара са използвани творби и откъси от творби на писателите: Ив. Вазов (с. 2), Л. Каравелов (с. 76), Хр. Ботев (с. 107), Ран Босилек (с. 56), А. Босев (с. 34, 37, 38, 61, 94, 101, 105, 119), В. Паспалева (с. 42), Г. Веселинов (с. 50, 73, 99), А. Разцветников (с. 52, 64, 82), Е. Багряна (с. 55, 59, 91), М. Марковски (с. 63), Н. Зидаров (с. 66, 90), Л. Милева (с. 67, 69, 115), Д. Габе (с. 70), Л. Станчев (с. 72, 96), Калина Малина (с. 74), Г. Струмски (с. 79, 118), Цв. Ангелов (с. 81; 96), В. Петров (с. 86), Н. Вълчев (с. 92), П. Димитров-Рудар (с. 95), Ем. Станев (с. 104), Мл. Исаев (с. 106), Ив. Милчев (с. 108), Ив. Николов (с. 110)

Л. Н. Толстой (с. 58, 113), Максим Горки (с. 83), В. Сутеев (с. 98, 100), К. Колоди (с. 102). Графика от Борис Ангелушев (с. 74)

Код: 01/9534275237/4775–20–86. Българска. Издание I/I тир. Дадена за набор на 5.II.1986 г. Подписана за печат на 12.V.1986 г. Излязла от печат на 16.VI.1986 г. Формат 70x100/16. Печ. коли 7,50 + 5 броя приложения. Изд. коли 9,72. УИК 12,86. Тираж 190 000 + 82. Поръчка № 2272. Цена 1,42 лв.

	Държавно издателство „Народна просвета“ – София
<i>Набор</i>	Държавна печатница „Георги Димитров“ – София
<i>Печат</i>	Държавна печатница „Димитър Благоев“ – София

© Асен Иванов Босев, Петър Минков Пашов, Стойка Здравкова Здравкова, Мария Георгиева Ангелова, Станка Костадинова Вълкова-Чурлина, 1986

© Христо Николов Жаблянов – илюстрации
c/o Jusautor, Sofia

Аа

Бб

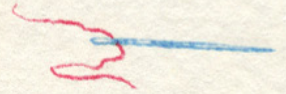
Вв

Жж

Зз

Ии

Мм

Нн

Оо

Тт

Уу

Фф

Шш

Щщ

Ъъ

Гг

Дд

Ее

йо
Панайот
Зайо

Йй

Кк

Лл

Пп

Рр

Сс

Хх

Цц

Чч

ьо
Петьо
коньо

Ьь

Юю

Яя

1,42 лв.